

# KARTOGRAFIE II (01)

Redakce a projekt kartografického díla

**RNDr. Ladislav Plánka, CSc.**

*Institut geodézie a důlního měřictví, Hornicko-geologická fakulta, Vysoká škola  
báňská – Technická univerzita Ostrava*

*Podkladové materiály pro přednáškový cyklus předmětu Kartografie II  
(jazyková ani odborná korektura neprovedena)*

# Vydávání

- Zpracování, vytištění a zveřejnění nějaké publikace je soubor činností, které můžeme označit jediným pojmem, a to **vydávání**.
- Takové publikace mohou být buď:
  - **periodické** (noviny, časopisy apod. které jsou vydávány pravidelně v určitých časových intervalech) nebo
  - **neperiodické**, které jsou vydávány bez předem stanoveného časového intervalu a k nimž patří především knižní tvorba, ale i většina kartografických děl.

# Nakladatelství

- Vydáváním publikací se zabývají **nakladatelství** a **vydavatelství**.
- **Nakladatelství** je zpravidla právnická osoba (nakladatelská organizace), která na své náklady vydává publikace a pečuje o jejich obsahovou a grafickou úroveň.

Praktickým výkonem této funkce jsou pověřeni **redaktoři**, kteří jsou (obvykle) zaměstnanci nakladatelství.

# Vydavatelství

- **Vydavatelem** může být podle zákona právnická nebo fyzická osoba, která je oprávněná k vydávání publikací. Vydavatelské oprávnění lze získat registrací vydavatele u Ministerstva kultury České republiky. Vydavatelství zajišťuje zpracování publikace až po její zveřejnění, tj. až po její uvedení do distribuce.
- Řada organizací plní v současné době nakladatelskou i vydavatelskou funkci (např. Kartografie Praha, a.s., SHOCart, s.r.o. – Zlín, Geodézie CS, a.s. – Liberec aj.).  
**Lze je označit za komplexní (kartografické) podniky.**

# Kartografická nakladatelství a vydavatelství

Vydávání státních mapových děl organizuje Český úřad zeměměřický a katastrální (ČÚZK).

Vydávání vojenských map řídí Geografická služba armády České republiky (GEOS AČR).

Komerční kartografická tvorba zajišťuje tvorbu map pro veřejnost (plány měst, turistické mapy, autoatlasy, apod.)



# Konkrétní představa o kartografickém díle a o jeho vydávání se realizuje:

- *redigováním,*
- projekční přípravou a projektem vlastního díla a
- kartograficko-reprodukčním procesem.

# Redakce

- Redigování (redakce) je soubor přípravných, projekčních, kontrolních a rozhodovacích činností, prováděných v průběhu tvorby kartografických děl a jejich vydavatelského zpracování.
- Za redakci tedy považujeme všechny činnosti, směřující k vydání (zveřejnění) kartografických děl, které mohou mít velmi specifickou podobu v různých fázích výrobního procesu kartografického díla při jazykové, odborné, grafické či jiné pojaté redakci.

# Redakce

- Činnosti, které zahrnujeme pod pojem redakce **nejsou standardizovány** a jejich konkrétní podoba a rozsah redakčních prací silně závisí na druhu zpracovávaného kartografického díla.
- Tato situace se promítá mj. i do definice redigování (redakce) map v různých jazykových oblastech.



# Definice redakce (1/2)

- (*Kartenredaktion*) - zpracování obsahu mapy, není-li zadáný, projektu, konceptu, sestavitelského originálu mapy, mapového názvosloví, vedení a dozor (kontrola) vyhotovení kartografického originálu. Rozlišuje se: geografická, názvoslovná a kartograficko-technická redakce.
- (*Map editing*) - proces dozoru nad tvorbou map v různých etapách jejího zpracovávání pro zabezpečení přesnosti, úplnosti, korektnosti přípravy a interpretace využívaných zdrojů, čitelnosti a přesné reprodukce.

## Definice redakce (2/2)

- (*Redaktirovanije karty*) - vědeckotechnické řízení všech etap procesu vyhotovení mapy, v jiném pojetí pak teorie a technologie projektování a sestavování map.
- (*Redigovanie kartografického diela*) - hodnotící, projektové, kontrolní a rozhodovací činnosti při tvorbě kartografického díla.

České a slovenské pojetí redakce (redigování) navíc explicitně potvrzují, že redigování a autorství mohou být překrývající se pojmy.

Za **autora** se běžně považuje osoba, skupina osob nebo instituce, která je původcem myšlenky, vypracovala projekt, instrukci, koncept či originál díla, přijala konečné řešení o kartografickém ztvárnění (vyjádření) a která je v konečném důsledku zodpovědná za obsah mapy (v případě starších map se za autora mapy často považovali všichni její zpracovatelé, tj. kresliči, rytci apod.).

**Redaktor díla však velmi často přijímá taková rozhodnutí, která významně ovlivňují autorskou (obsahovou) výpověď (obdobně jako režisér divadelní inscenace interpretuje scénář), a tak je třeba tvrdě odmítnout redaktorům obecně vsugerovanou roli pouhých rutinních vykonavatelů zaběhnutých technologických postupů.**

# Personální zabezpečení redakce

- **Hlavní redaktor** rediguje a řídí veškerou činnost, připravuje a předává ke schválení **ediční plány**, jmenuje odpovědné a technické redaktory pro jednotlivá kartografická díla, schvaluje dílčí části tvorby mapy. Obvykle se jedná o trvalé funkční zařazení.
- **Odpovědný redaktor** řeší koncepci nového díla, shromažďuje a hodnotí veškeré podklady pro vznik mapy, zpracovává redakční plán, řídí práci podřízených redaktorů a sestavitelů, hodnotí sestavitelské originály, zabezpečuje revizi nátisku, odpovídá za správnost obsahové náplně mapy a za kvalitu jejího zpracování v sestavitelsko-kartografickém provozu. Je jmenován hlavním redaktorem, resp. redakční radou „ad hoc“ pro tvorbu nového kartografického díla.

# Personální zabezpečení redakce

- **Technický redaktor** spolupracuje s odpovědným redaktorem, zpracovává technologicko-kalkulační list, dohlíží na polygrafické zpracování mapy. Zodpovídá za veškeré technické záležitosti ústící do schválení sestavitelského originálu, nátisku a signálního výtisku.
- **Kartograf - sestavitel**, který vyhotovuje konstrukční list a sestavuje vlastní obsah mapy. Výsledkem jeho činnosti je sestavitelský originál (SO).
- **Výtvarný redaktor** v případě potřeby zajišťuje řešení estetické složky kartografického díla (např. návrh obálky).
- **Jazykový redaktor** je zodpovědný za jazykovou čistotu díla a jeho součástí.
- **Tematický redaktor** aj.

# Personální zabezpečení redakce

- **Kartografický kreslič** je (historický) pracovník s profesionální kresličskou technikou zajišťující výslednou kvalitu kresby formou vydavatelského (kartografického) originálu (VO), který je předlohou pro polygrafické zpracování.
- Dnes jeho profesi nahrazuje odborník v IT, resp. znalec CAD či GIS SW systémů (**kartografický operátor**). Řeší mj. skenování, rasterizaci, vektorizaci, tvorbu databází a jejich (vědeckou) vizualizaci aj.

# Personální zabezpečení redakce

- Redakce se personálně zabezpečuje podle velikosti a zaměření instituce a podle náročnosti vydávaného kartografického díla. Nelze tedy vyloučit ani existenci „**komplexního**“ redaktora, který kumuluje některé dříve uvedené činnosti.
- Při tvorbě velkých kartografických děl (atlasů apod.) se jmenuje **redakční rada** v čele s jejím předsedou, která může být různě strukturovaná např. na část:
  - čestnou (včetně sponzorské) a
  - odbornou.



# Dělení redakční činnosti:

- redakční práce přípravné fáze (redakční příprava, zpracování projektových dokumentů),
- redakční práce výrobní fáze (redakční činnosti související s kartografickou tvorbou a s přípravou kartografického díla na reprodukční zpracování, redakční činnosti po dobu reprodukčního zpracování, redakční korektura nátisku),
- kontrolní činnost (revize) - korektury, recenze, oponentura, schvalování imprimaturních nátisků apod.

# Redakční práce přípravné fáze

Tvorba, zpracování a vydávání kartografických děl jsou často dlouhodobou záležitostí, a proto každý vydavatel, resp. nakladatel velmi pečlivě zvažuje svoji dlouhodobou strategii i jednotlivé taktické kroky.

Má-li firma koncepci a buduje-li si tak pro ni specifický image, jímž se odlišuje od konkurenčních firem, musí nutně vytvářet (zpracovávat) tzv. **ediční plán**, vycházející z analýzy trhu.

# Redakční práce přípravné fáze

Důsledkem provedené analýzy trhu je rozhodnutí o:

- přípravě **absolutní novinky** na knižní trh (tzv. **1. vydání**) nebo o
- přípravě dalších **opakovaných vydáních**, a to buď:
  - v nezměněné podobě (**nezměněné vydání**), tj. tentýž stav objektivní reality, jak byl interpretován při jeho prvním vydání, tj. k datu redakční uzávěrky, nebo jako
  - **doplněné (aktualizované) vydání**, tzn., že se projeví změny, ke kterým došlo v přírodě od data poslední redakční uzávěrky, nebo jako
  - upravené vydání, resp. jako
  - přepracované vydání.

*V upravených a přepracovaných vydáních bývá změněn rozsah mapových děl. Nepřesáhne-li počet provedených změn, nebo nezvětší-li se rozsah mapového díla o více než 10 % hovoříme o **upraveném** vydání, je-li rozsah změn větší, pak již hovoříme o **přepracovaném** vydání.*

# Redakční práce přípravné fáze

V edičním plánu se snaží nakladatelství/vydavatelství zachytit trend vývoje kartografie a poptávky po kartografických dílech a jemu pak přizpůsobovat rozvoj materiálně - technického a softwarového vybavení firmy.

**Dlouhodobý** kartografický ediční výhled každá firma flexibilně koriguje ve **střednědobém** edičním plánu, resp. v ročním **vykonávacím (operativním)** plánu.

# Redakční práce přípravné fáze

Zpravidla se v edičním plánu vytváří několik edičních řad, z nichž každá má svůj okruh odběratelů. Např.:

- mapy a kartografická díla státního mapového díla,
- školní atlasy a nástěnné mapy,
- atlasy a mapy pro veřejnost (topografické, tematické),
- kartografické publikace a tiskoviny.

# Ediční řady Nakladatelství Academia (2017/2018)

- 1938 - 1953
- 21. století
- **Atlasy**
- České moderní dějiny
- České umění
- Dílo J. A. Komenského
- Europa
- Galileo
- Gerstner
- Historie
- Judaica
- Lingvistika
- Literární řada
- Možné světy
- Orient
- Paměť
- Právo – etika - společnost
- **Průvodce**
- První republika
- Společnost
- Spisy Jakuba Demla
- Spisy Julia Fučíka
- Spisy Závěše Kalandry
- Spisy Stanislava Komárka
- Spisy Vladimíra Macury
- Šťastné zítřky
- Věda kolem nás
- Zoologické klíče
- Živa příroda
- ....

# Redakční práce přípravné fáze

- Významnou součástí redakčních prací v přípravné fázi může být i vypracování **projektové dokumentace** (úvodní projekt, technický projekt) kartografického díla.
- Častým případem je realizace kartografického díla podle projektové dokumentace, zpracované jiným okruhem specialistů než je např. tým nakladatelství.

# Projekční příprava a projekt kartografického díla

Vlastnímu zpracování každého kartografického díla předchází jeho **projekt**.

Je první a rozhodující etapou, ve které je konkretizován úmysl vytvořit nové kartografické dílo. Tento úmysl je zpravidla dán společenskou objednávkou a požadavky uživatelů.

Pokud se připravuje rozsáhlé kartografické dílo (např. atlasy a jiné mapové soubory) zpracovává se obvykle **vícestupňová projektová dokumentace**. Složitost zpracovávaného projektu kartografického díla závisí na jeho charakteru a účelu, ale i na serióznosti nakladatele.

Projektová příprava kartografického díla se řeší ve vazbě na **ediční plány** jednotlivých nakladatelství.



Kartografické dílo musí být projektován tak, aby plnilo následující uživatelské funkce (1/2):

- **informační funkci** (schopnost rychle a spolehlivě poskytovat informace o poloze a základních charakteristikách zobrazených topografických objektů a jevů v zájmovém území);
- **funkci modelu** (schopnost sloužit jako model pro odvozování geometrických a jiných vztahů mezi topografickými a jinými objekty a jevy a jejich charakteristikami);
- **funkci podkladu** pro modelování, projektování a plánování, jež se uplatňuje v případech, že se s využitím kartografického díla zakládá nějaký úmysl budoucí činnosti nebo se projektuje nějaké technické dílo v krajině, které teprve bude realizováno.

Kartografické dílo musí být projektován tak, aby plnilo následující uživatelské funkce (2/2):

- **funkce prostředku automatizace řízení realizačního procesu projektovaných a plánovaných záměrů** (uplatňuje se např. při orientaci za pohybu, při koordinaci nebo sledování pohybu většího množství objektů, řízení a sledování průběhu výstavby dopravních a jiných staveb);
- **ilustrační funkce**, která vyjadřuje schopnost kartografického díla sloužit k ilustraci situace, předávání zpráv po technických pojítkách apod.;
- **funkce podkladu** pro odvozování dalších druhů modelů objektivní reality.

# Cílem projekční přípravy je:

- stanovit základní koncepci kartografického modelu,
- vyřešit problémy spojené s definicí informačního obsahu a jeho strukturací,
- navrhnout rámcovou technologii, organizaci a metodiku řízení prací,
- vyřešit základní otázky ekonomického a materiálního zabezpečení tvorby modelu,
- stanovit časový harmonogram a podmínky jeho plnění.

# Projektovou dokumentaci tvoří:

- **Úvodní projekt**, kde se stanoví hlavní zásady pro zpracování budoucího kartografického díla. V jeho rámci je vhodné:
  - stanovit základní koncepci a kompozici kartografického díla,
  - vybrat vhodné (mapové) podklady pro tvorbu kartografického díla,
  - navrhnout technologii zpracování kartografického díla a
  - řešit ekonomické, organizační i distribuční otázky.
- **Technický a prováděcí projekt**, který definuje jednotlivé kroky vzniku nového kartografického díla s ohledem na konkrétní podmínky realizačního pracoviště.

# Úvodní projekt

U složitějších kartografických děl se úvodní projekt zpracovává ve dvou etapách.

První etapu tvoří **zadání úlohy**, v němž se na základě objednávky formulují základní, často jen předběžné údaje a informace o účelu, obsahu a metodách kartografického zpracování a vydání kartografického díla (testování zájmu veřejnosti, vyhlášení výběrového řízení aj.).

Druhá etapa, **(vlastní) úvodní projekt** (v případě **přípravy digitálního kartografického modelu ideový projekt**), obsahuje rozpracované zásady uvedené v zadání úlohy. Zdůvodňuje obsah, technologii, organizační a ekonomické zajištění tvorby kartografického díla.

# Části úvodního projektu (výběr):

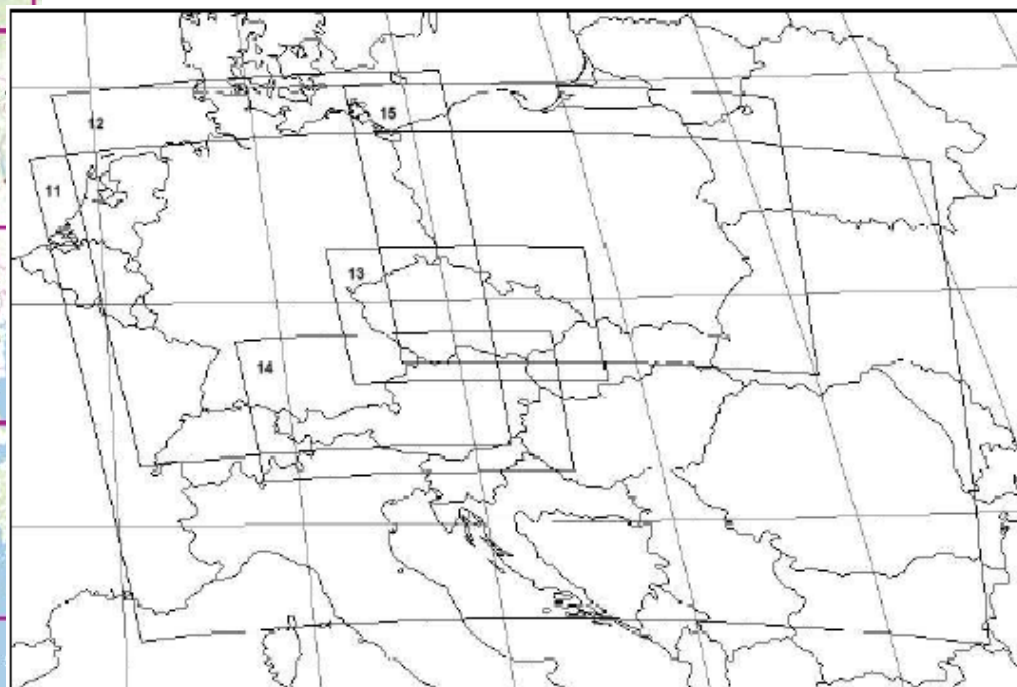
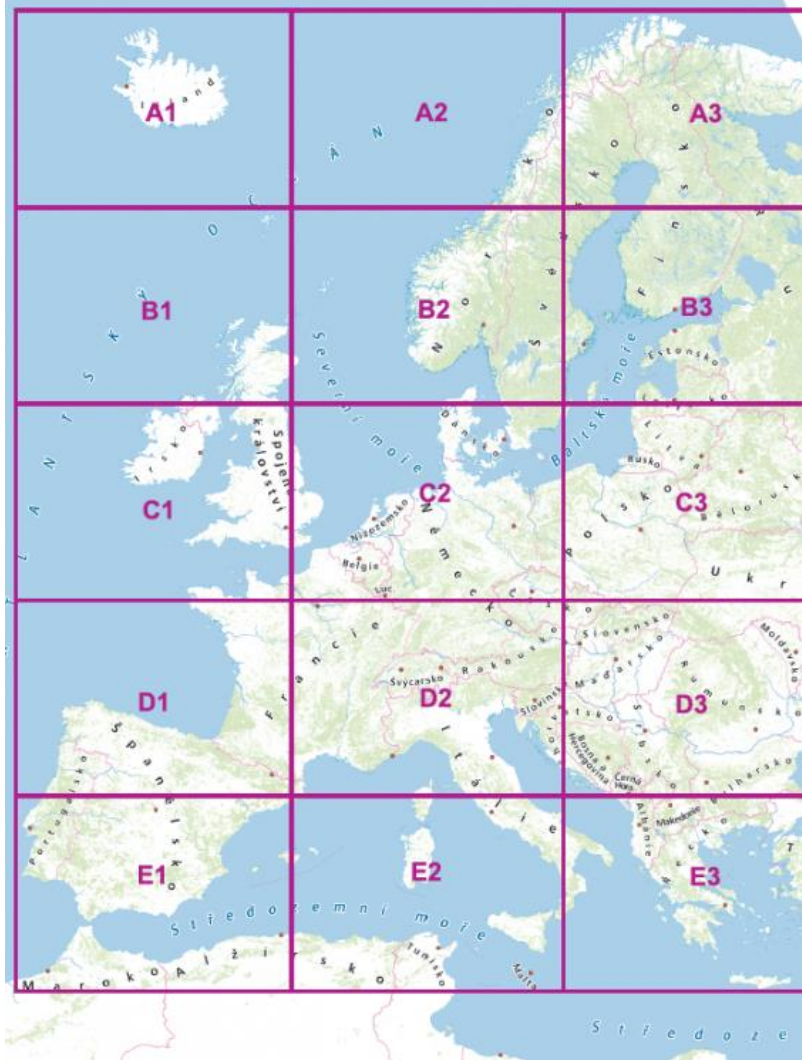
- a) konkretizace účelu kartografického díla
- b) název díla
- c) měřítko (měřítka)
- d) kartografické zobrazení
- e) zrcadlo mapy a klad listů
- f) návrh obsahu (zásady generalizace a názvosloví)
- g) návrh znakového klíče, resp. vysvětlivek
- h) výběr podkladů
- i) návrh technologie
- j) spolupráce
- k) organizační a ekonomické zabezpečení
- l) termín vydání kartografického díla

# Přílohy úvodního projektu (např.):

- směrnice pro zpracování kartografického díla,
- znakový klíč (standardní, je-li nový pak je na tomto místě uveden návrh, vzorová ukázka, prototypový list a prototypová mapa),
- vzory písma a využití barev,
- vzorový list nebo ukázky částí map,
- přehled kladů a označení mapových listů,
- schéma technologického postupu,
- předběžná ekonomická kalkulace,
- časový harmonogram,
- maketa kartografického díla (zrcadlo).

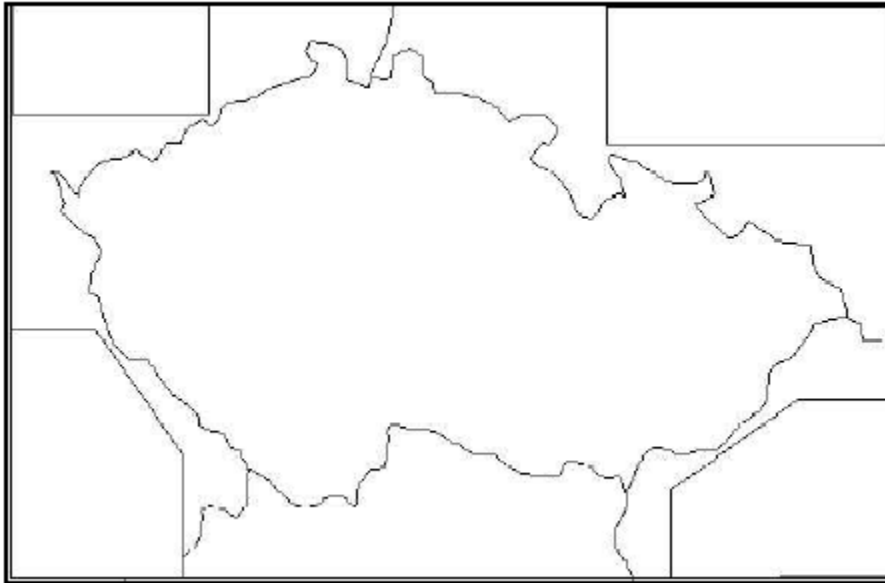
# Klady map

KLAD LISTŮ - EVROPA OSM 1:250 000 a 1:500 000



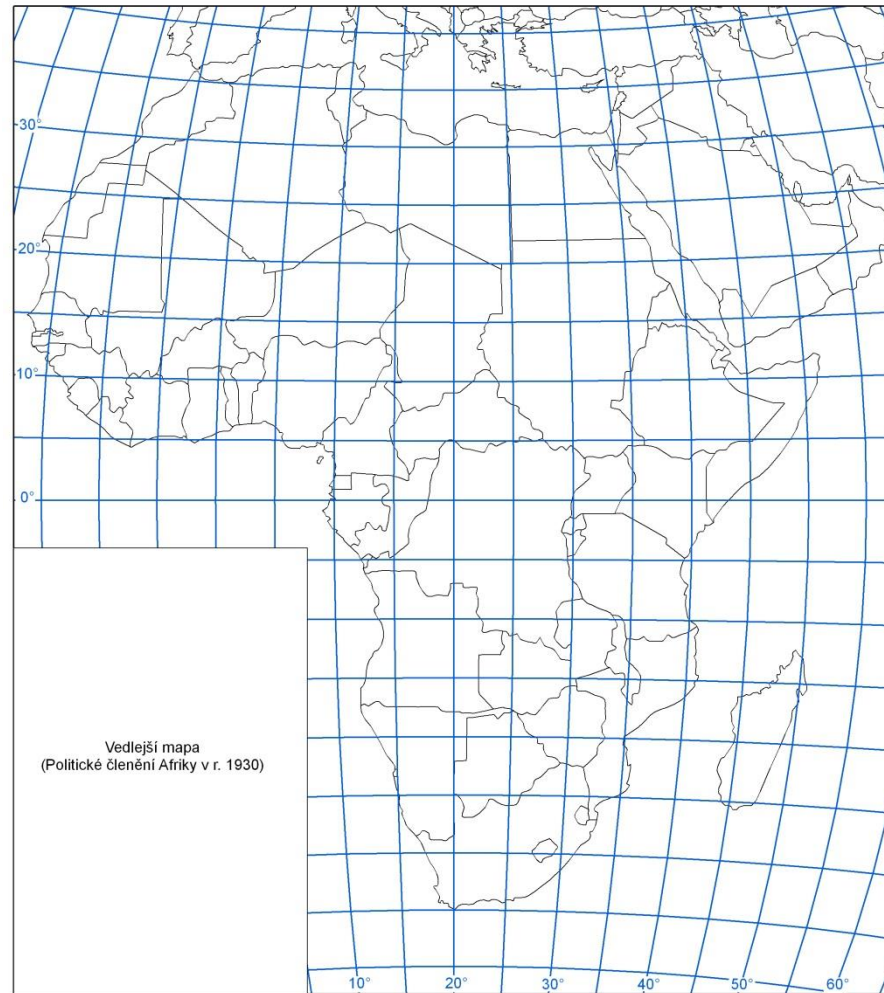


# Makety

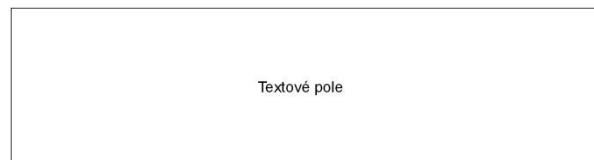


## AFRIKA

číslo stránky

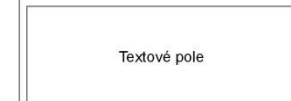


Vedlejší mapa  
(Politické členění Afriky v r. 1930)



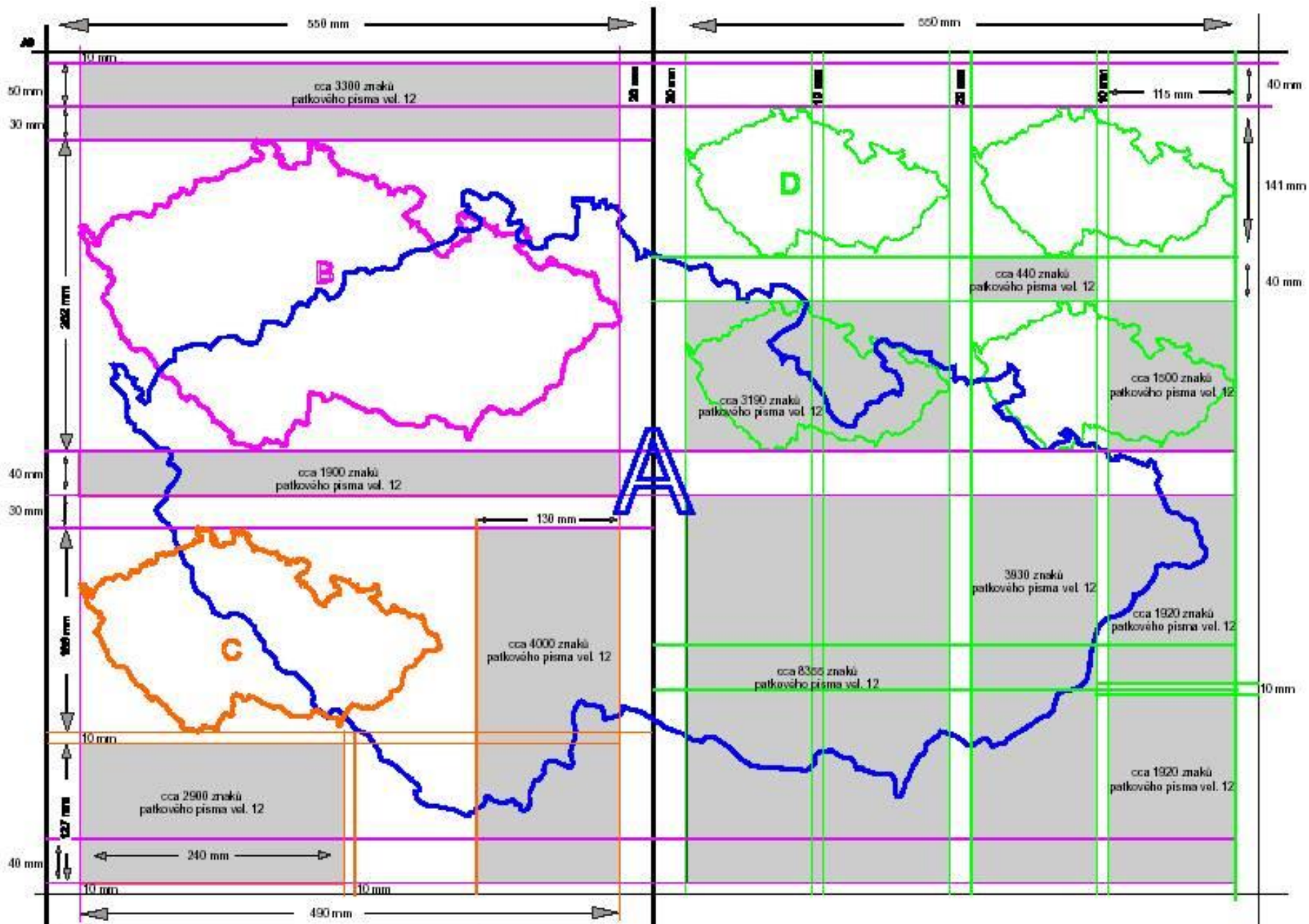
Textové pole

0 750 1 500 km



Textové pole

Obr. 3. Maketa mapy Afriky.



# Technický (prováděcí) projekt

**Redakce (redakční rada)**, která realizaci projektu nového kartografického díla přijme, pak na základě úvodního projektu zpracuje **technický projekt**.

Zpracovává-li se tento projekt pro jednotlivé mapy atlasu nebo mapového souboru, nebo pro digitální kartografická díla, pak se tento projekt označí jako **prováděcí**.

Technický (prováděcí) projekt zpracovávají společně **odpovědný a technický redaktor**.

# Technický (prováděcí) projekt

- **redakční část:**

- základní údaje o mapovém díle,
- geografická charakteristika území,
- výběr a zhodnocení podkladů,
- směrnice pro zpracování obsahu mapy,

- **výrobní část:**

- technologie tvorby a organizační a ekonomické zabezpečení výroby,
- zásady údržby a obnovy mapy,
- hodnocení kvality a jakosti.

# Technický (prováděcí) projekt

Technický (prováděcí) projekt mívá dvě části, a to:

- 1. redakční plán,**
- 2. technologicko-kalkulační list (technicko-kalkulační list, TKL).**

# Redakční plán

Redakční plán v principu kopíruje obsahovou náplň úvodního projektu.

Podrobněji řeší především:

- 1. zásady pro matematickou konstrukci**, které stanovují matematicky určené prvky konstrukčního listu,
- 2. směrnice pro vypracování obsahu na sestavitelském originálu.**

Obdobně jako u úvodního projektu jsou součástí redakčního plánu i přílohy, především pak barevná ukázka mapy.

# Technologicko-kalkulační list

Technologicko-kalkulační list je stručný elaborát o technologickém postupu a metodách vykreslení sestavitelského a vydavatelského originálu, zpracování barevné kompozice, o grafické úpravě a způsobilosti vyhotovovaných předloh areálů a o polygrafickém zpracování kartografického díla.

Obsahuje tedy údaje týkající se vlastní výroby kartografických děl od přípravných fotoreprodukčních prací až po jejich knižní zpracování. Na obvyklých formulářích jej zpracovává technický redaktor s rozpočtářem.

# Technologicko-kalkulační list obsahuje:

- **identifikační údaje** (název díla, číslo zakázky, ..., počet barev, druh papíru pro tisk, náklad aj.),
- **podrobnou technologii výroby až na jednotlivé výrobní operace** (počet vydavatelských originálů, technologii litografického zpracování a vyhotovení předloh areálů, vyhotovení tiskových podkladů, polygrafické zpracování, tisk a knihařské zpracování, včetně korektur a revizí aj.),
- **kalkulaci nákladů a časové náročnosti prací a materiálů podle jednotlivých pracovišť** (v ceníkových cenách a vlastních nákladech),
- **pracovní harmonogramy.**



# Technický (prováděcí) projekt

- V praxi se pro opakované vydání mapy zpracovávají pouze **redakční pokyny**, **redakčně- technologické pokyny** nebo pouze **technické pokyny** (jsou plně v kompetenci technického redaktora), kterými se nahrazuje redakční plán, v úplném rozsahu se ale vždy zpracovává TKL.
- V některých případech (např. na různých mapových listech státního mapového díla) je projektová dokumentace technického zaměření nahrazena (redakčními) **směrnici** nebo (redakčně) **technologickými směrnici**. Pro státní mapová díla je vydávají státní orgány a jsou pro zpracovatele těchto děl závazná.

# Ideový projekt (digitálního) kartografického díla (1/2)

Ideový projekt zpravidla obsahuje **textovou část** a **přílohy**.

Textová část řeší koncepci díla.

Obsahuje:

- konkretizace účelu,
- název a specifikace tematického zaměření,
- rozlišovací úroveň dat a její odůvodnění,
- volba geodetického referenčního systému a zobrazení,
- koncepční datový model,
- technické předpoklady řešení,
- ekonomické kalkulace.

## Ideový projekt (digitálního) kartografického díla (2/2)

Přílohy jsou potom tvořeny především dokumenty, které blíže charakterizují jednotlivé kapitoly textové části.

Zpravidla jimi jsou:

- katalog objektů a směrnice pro jejich pro klasifikaci a kódování,
- základní datové schéma s vyjádřenými vazbami,
- výchozí geometrická reprezentace základních modelovaných objektů a jevů.

# Redakční práce výrobní fáze

Skupinu redakčních činností výrobní fáze tvoří ty redakční činnosti, které jsou aktivní po celý technologický řetězec od tvorby konceptu kartografického díla, přes redakční pokyny, tvorbu sestavitelského a vydavatelského originálu, tvorbu litomakety, tiskových desek až po nátisk, signální výtisk, resp. produkční tisk.

Lze je členit na:

- odborné redakce,
- grafické redakce,
- technické redakce aj.

Ve všech případech je třeba zvláštní pozornost věnovat redakčním činnostem souvisejícím s textem.

# Kontrolní činnost redakce

Velmi významnou redakční činností je zabezpečování požadovaných kvalitativních parametrů. Soubor kontrolních činností, které tyto kvalitativní parametry sledují, označujeme jako **revizi**.

**Revizi podléhají zejména sestavitelský originál, nátisk a signální výtisk.**

Revizí se sledují hodnoty stanovené projektem, zvláště:

- přesnost,
- grafická kvalita kresby,
- úplnost,
- přehlednost aj.

# Kontrolní činnost redakce

Revize je obvykle vedena na čtyřech úrovních, a to:

- při zpracování kartografických originálů přímo výkonnými pracovníky. Jde o tzv. **samokontrolou**, kterou vždy stvrdí příslušný výkonný pracovník (u vydavatelského originálu kreslič, u sestavitelského originálu sestavitel) svým podpisem na daném grafickém elaborátu,
- **korektorská** činnost, kterou provádějí specialisté - korektoři nebo autoři autorských originálů,
- **odpovědný redaktor** (má právo imprimace, tj. schválení k tisku).

# Redakční práce s textem

- Rukopis dodaný autorem je třeba připravit pro výrobu. Rukopis se zpravidla ještě před tím zasílá k **lektorskému** posouzení nebo je provedena **korektura**, k **jazykové úpravě** popř. k **překladu** do jiného jazyka, pokud jde o publikaci vícejazyčnou nebo cizojazyčnou.
- Po projednání lektorských a korektorských připomínek s autorem je možno konečnou verzi rukopisu **imprimovat** (schválit) a připravit pro sazbu (doplnění nakladatelských a vydavatelských údajů, pokynů pro sazeče aj.).

# Redakční práce s textem

- Pro korekturní potřeby textu se zpracovává korekturní otisk, resp. fotokopie. Tento pak slouží v závislosti na pokročilosti technologického procesu zpracování kartografického díla buď jako **(první) sloupcový** nebo jako **(druhý) stránkový obsah**.
- První korekturu po zhotovení sazby vyznačuje tiskárenský korektor (tzv. **domácí korektura**). Porovnává rukopis se sloupcovým obsahem. Po dokončení domácí korektury provede sazeč předepsané opravy a opravený sloupcový obsah zašle ke korektuře nakladatelství (jeho redakčním složkám) a autorovi, pokud se nejedná o případ, kdy byl dodán imprimovaný rukopis.



## Korekturní znaménky

*L y* Korekturní znaménka jsou značka, jimiž se vyznačují chyby, změny nebo technická nedostatky zjištěné na korekturním otisku sazby. Znaménka jsou jednotná, aby všichni, kdož se podílejí na výrobě knihy, mohli přes složitěho popisování chyb a přikazování oprav, změn či doplňků rychle korigovat.

*Viádka*  
*T y*  
*Le* Při korektuře se postupuje tak, že se porovnává rukopis s otiskem sazby na papíru/po řádce a hledají se chyby nebo jiné nedostatky jazykové, obsahové nebo technické. Sazba musí být na otisku korekturním (sloupcovém nebo stránkovém) tak otištěna, aby po stranách zbyl široký nepotištěný okraj papíru pro vyznačování oprav. Volné místo musí být 3 až 5 cm široké. U úzkých řádek, do 16 cicer, se korektury vyznačují jen na pravém papíru okraji, u dalších řádek je lze vyznačovat na obou stranách.

*2. x t*  
*l m*  
*Π ě* Opravy, korektury přímo na místo chybné řádky se nepiší, poněvadž tak často není u sazby ani místo. Tam se ručně napíše jen značka, tatáž značka se opakuje na okraji a vedle ní se vyznačují správné znění, vždy přesně ve výši papíru korigované řádky.

*l vy*  
*H x m y l i l i* Vyznačené korektury jsou často velmi důležité a je třeba je psát tak, aby je nebylo možno vymazat, nejlépe inkoustem (Gumovat se na korekturách nesmí). Jestli jsme se při opravě spletli, mylnou opravu škrtneme a původní výraz jen podtečujeme. Podtečovaná slova ponechá metér beze změny.

## Korekturní znaménka

- 1.1
- 1.2
- 1.3
- 1.4
- 1.5
- 1.6
- 1.7
- 1.8
- 1.9

# Redakční práce s textem

- Pokud se prováděla autorská korektura, je její výsledek předán odpovědnému redaktorovi, který zajistí její promítnutí do sloupcové korektury. Množství autorských korektur je omezeno a nesmí obvykle přesáhnout 5 % objemu sazby. Zároveň redakce provede předpis tzv. **zalomení sazby**, tj. vyznačení úpravy vysázených sloupců do konečné podoby stránek.
- Podle sloupcové korektury a předpisu pro zalomení sazby vyhotoví sazeč **stránkový obtah**, kterou vrátí nakladatelství (redakci). Ten slouží jako podklad pro **stránkovou korekturu**, která se provede podle stejných pravidel jako korektura sloupcová. Po ní může následovat u složitých textů nebo při velkém množství korektur ještě druhá stránková korektura.

# Redakční práce s textem

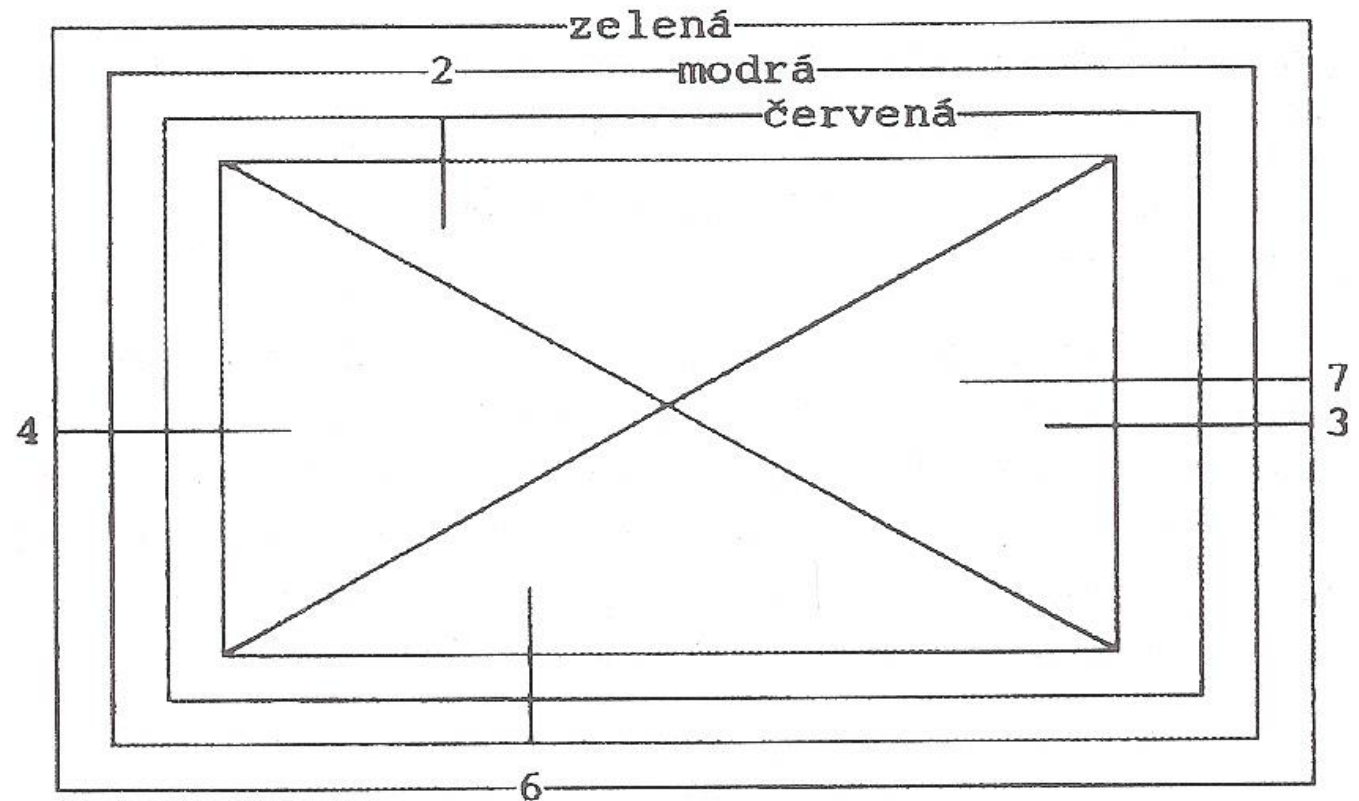
- Poslední korigovaný obsah (kopie) je předáván šéfredaktorovi k **imprimatur** (schválení k tisku). Podle imprimované korektury vyhotoví sazeč předepsaný tiskový podklad (zpravidla nečitelný pozitiv na film), který se použije pro ofsetovou montáž.
- Korekce textu kartografického díla využívá běžných korekturních znamének. Zpravidla se provádí až po korektuře nátisku, resp. až po imprimatur grafické části kartografického díla, aby obsah textu odpovídal grafickému elaborátu.
- Redakce připravuje také podklady pro sazbu nakladatelských a vydavatelských údajů (tiráž aj.).

# Revize mapové grafiky a obsahu mapy

- Kontroly probíhají během celého procesu sestavování sestavitelského originálu a tiskového podkladu.
- První tištěnou podobou mapy pro revizi (**ale před produkčním tiskem!**) je barevný **nátisk**.
- Pro potřebu revize se formát mapy rozdělí na menší části (viz např. obrázek) a provede se podrobná kontrola, jednotlivých částí, přičemž se připomínky uvádí k rámu příslušné barvy.
- Výslednou revizi schvaluje odpovědný, technický a hlavní redaktor.

# Formát mapy rozčleněný pro potřeby revize

- 1 - oprav ..
- 2 - doplň ..
- 3 - odstraň ..
- 4 - posuň ..
- 5 - zaretušuj ..
- 6 - lícuuj ..
- 7 - změň na ..



# Lektorské posouzení, oponentura, recenze

- **Lektorské posouzení** (zpravidla obsahové a kartografické úrovně uznávaným odborníkem v dané profesi)
- **Oponentura** – dílčí, závěrečná (zaměřeni především na efektivní využívání finančních zdrojů – státních, sponzorských)
- **Recenze**
  - vyžádaná (posouzení obsahu a grafického řešení v tisku),
  - nevyžádaná (reakce odborné i laické veřejnosti)

# Kartograficko-reprodukční proces zahrnuje:

- kartografickou tvorbu,
- (kartografickou) reprodukci (analogovou, digitální).

# Literatura a další zdroje

Viz Kartografie II, Studijní opory pro studijní programy s prezenční a kombinovanou formou studia.

Dále např.:

Projekt Atlasu obyvatelstva Slovenska

(<http://www.humannageografia.sk/atlasobyvatelstva/index.php>)